

такі жанри комп'ютерних ігор: ігри-дії (від англ. Action); симулятори (від англ. Simulation); стратегії (від англ. Strategy); спортивні; пригодницькі (або квести, від англ. Quest); ролеві ігри; головоломки, логічні ігри, пазли (від англ. Puzzle) [2].

Таким чином, видатні вітчизняні методисти і педагоги відстоюють потребу впровадження у освітній простір початкової школи різних ігор, як важливого засобу навчання і виховання дітей. Як показує практика, у процесі проведення, до прикладу, інтелектуальної гри у дітей розвивається самостійність мислення, творчі задатки, кмітливість, винахідливість, виникає інтерес до навчання.

Список використаних джерел

1. Яременко Н. Проблема організації ігрової діяльності з учнями основної школи у вітчизняних психолого-педагогічних дослідженнях ХХ ст. / Н. Яременко // Рідна школа. – 2014. – № 9. – С.23 – 30.
2. Гладун М. Інформатика та інформаційні – технології в навчальних закладах / М. Гладун // Комп'ютерна гра для дітей молодшого шкільного віку. – 2013. – № 1. – С. 19 – 25.
3. Калошин В. Ф. Виховна робота в школі / В. Ф. Калошин // Інноваційні методи виховання. – 2008. – №2 (39). – С. 35 – 41.

УДК 373.3.016:74:159:955

ЛЕШКО Х.Ю.,
МАЙБОРОДА І.Е.
Мукачівський державний університет, Україна

РОЗВИТОК ХУДОЖНЬО-ОБРАЗНОГО МИСЛЕННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У ПРОЦЕСІ ОБРАЗОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Здатність людини мислити в образах створила таке унікальне явище, яке ми називаємо мистецтвом. Створення художніх образів вимагає від митця максимальної активізації художньо-образного мислення. В свою чергу, для того, щоб «зчитувати», «осягати» художні образи мистецтва, людина повинна також мати сформоване художньо-образне мислення. Саме воно має непересічне значення для повноцінного, цілісного сприйняття світу, для становлення системи цінностей особистості, формування її переконань, поглядів. Тому проблема формування художньо-образного мислення дітей є важливою і потребує глибокого та ґрунтовного вивчення. Розглядаючи образне мислення як єдність об'єктивного і суб'єктивного, можна стверджувати, що воно є обов'язковим засобом пізнання світу. Його об'єктивно-суб'єктивний характер особливо яскраво виявляється в образотворчій діяльності людини.

Проблемам образного мислення присвячені наукові праці з психології мистецтва, художньої творчості й художньо-естетичного сприймання (Р. Арнхейм, М. Бахтін, Л. Виготський, Р. Грегорі, В. Кузін, А. Моль, Ю. Полуянов, Я. Пономарьов, В. Роменець, Б. Юсов, М. Ярошевський), розвитку художньо-творчих здібностей різних вікових груп (Г. Біда, В. Бехтерев, І. Кабиш, В. Кіреєнко, Е. Кульчицька, М. Ростовцев), організації творчої роботи школярів (І. Волков, Є. Ігнат'єв, Г. Лабунська, Б. Неменський, Т. Олійник, Т. Сущенко).

Художню діяльність характеризують два способи мислення – образне і раціонально-понятійне, причому перше є основою для розвитку другого, передую

йому. Формування образного мислення – одне з важливих завдань художньої освіти і естетичного виховання школярів. Образне мислення є обов'язковим засобом пізнання світу.

Художній образ – це жива «клітина» мистецтва, кардинальна категорія естетики, яка втілює сутність художньої творчості, це форма мислення в мистецтві, засіб відображення та моделювання дійсності, якому властиві окремі специфічні риси. Однією з характеристик художнього образу, а отже, й художньо-образного мислення, є асоціативність. Асоціативність – загальна властивість людського мислення. Слово «асоціація» в перекладі з латинської мови означає – сполучення, з'єднання. Асоціація – зв'язок, між елементами психіки, внаслідок якого поява одного елемента за певних умов викликає появу іншого, з ним пов'язаного, суб'єктивний образ об'єктивного зв'язку між предметами і явищами. Від відчуття до контурності образу, що виникає в пам'яті, досить складний шлях асоціативного відбору, витіснення другорядного і підсилення найхарактернішого [1].

Художні асоціації відрізняються від буденних нестандартністю, позбавлені стереотипності. Вони вибудовують зв'язки між художніми образами в різних видах мистецтва, що дає цілісне, збагачене уявлення про предмет, явище, світ у цілому.

Великі можливості щодо формування образного мислення в дітей мають уроки образотворчого мистецтва. Оскільки художньо-образне мислення є складним явищем, у якому відбувається синтез уяви, фантазії, асоціацій, слід звернути увагу на необхідність створення педагогічних умов навчання та розробки системи завдань, спрямованих на розвиток художньо-образного мислення молодших школярів у процесі художньо-творчої діяльності на уроках образотворчого мистецтва.

Матеріальним продуктом образного мислення учня може бути результат його творчої діяльності, що відповідає процесу мислення, – рисунок, конструкція, декоративна композиція. Але хоча дитяча творчість і відображає дійсність, проте це відображення не буде тотожним, а лише приблизно правильним. Адже дитина, з одного боку, здатна спрощувати образ, звільняти його від несуттєвого звичайно, на свій погляд), з іншого – збагачувати його власною уявою, власним досвідом.

Оскільки художньо-образне мислення визначається як пізнавальний процес художньої переробки уже існуючих і моделювання нових образів, що є складним акумулюванням уяви, фантазії та інтуїції, якому властиві асоціації, у результаті якого створюються художні образи, які вирізняються оригінальністю, новизною, нестандартністю і варіативністю ідей, то поступовий розвиток основних компонентів художньо-образного мислення (уяви, асоціацій, фантазії, інтуїції) є важливою умовою у розробленні методики розвитку художньо-образного мислення молодших школярів. З метою розвитку вказаних компонентів художньо-образного мислення доцільно використовувати відповідну систему вправ, зокрема творчі вправи з образотворчого мистецтва, різноманітні нестандартні техніки виконання роботи: плямографія, пуантилізм, ниткографія, малювання губкою, зубною щіткою, аерографія, монотипія, акватипія, комбінована аплікація; вправ арт-терапії [2].

Образне мислення – це вид мислення, що базується на уявленнях і образах. Важливою характеристикою цього мислення є встановлення незвичних,

неймовірних зв'язків предметів і їх якостей. Як і дорослі, діти нерідко використовують прийом гіперболізації (перебільшення окремих ознак). В зображуваному предметі або явищі вони виділяють те, що на їхній погляд, особливо значуще.

Ефективним прийомом для розвитку образного мислення, уяви, фантазії є прийом аглютинації (склеювання, комбінування у фантастичних образах частин, якостей різних предметів) [3].

Отже, дотримання педагогічних умов, використання системи вправ та творчих завдань, спрямованих на синтез уяви, фантазії та асоціації, є важливим і необхідним підґрунтям розвитку художньо-образного мислення молодших школярів у процесі образотворчої діяльності.

Список використаних джерел

1. Колотило О. Вправи для розвитку асоціативності художньо-образного мислення молодших школярів /О. Колотило //Мистецтво та освіта. – 2012. – №4. – С. 43-46.
2. Колотило О. М. Педагогічні умови розвитку художньо-образного мислення молодших школярів /О.М. Колотило [Електронний ресурс].– Режим доступу: www/srbis-nbuv.gov.ua/...ogirbis-64.exe...? вільний.
3. Обертас Т. С. Розвиток творчих здібностей молодших школярів засобами образотворчого мистецтва // Таврійський вісник освіти. – 2014. – №1. – С. 120-125.

УДК 371.2

ЛБА Н.С.
Мукачівський державний університет, Україна

УПРАВЛІННЯ ІННОВАЦІЙНИМ РОЗВИТКОМ ЗАГАЛЬНООСВІТНІХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ

Освіта є сферою продуктивних інвестицій та одним із найвпливовіших важелів довготривалої дії, якими користуються уряди різних країн для розвитку національної економіки. Світовий освітній ринок є висококонкурентним, оскільки освіта все частіше стає засобом просування країни на глобалізованому ринку праці та міжнародному ринку новітніх технологій. Тому, конкурентна боротьба за лідерство у світовій системі освіти в сучасному суспільстві є одним з найефективніших інструментів впливу на міжнародні події.

Управління інноваційним розвитком у загальній середній освіті займає одне із центральних місць у реалізації державної освітньої політики країни, особливо в період суспільно-політичних та економічних реформ, оскільки від його результативності залежить не тільки якість людського та інтелектуального потенціалу нації, а й якість життя кожної людини. Тому одним із пріоритетних завдань усіх ієрархічних рівнів управління інноваційним розвитком має стати забезпечення рівного доступу громадян до якісної освіти, освіченості та компетентності як базисів формування «еліти знання», що й спонукає до впровадження різних моделей і форм освіти, інноваційних технологій і методик.

Інноваційний розвиток сучасного загальноосвітнього навчального закладу – це цілеспрямований і незворотний процес, що забезпечує якісні зміни, перехід ЗНЗ до нового якісного стану. Інноваційний розвиток ЗНЗ здійснюється переважно за

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>